

S. Sayısı : 213

Polis mensuplarının yaş haddine dair olan 2388 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/214)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 843

13 . VI . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Polis mensuplarının yaş hadlerine dair olan 2388 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 12 . VI . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Gerekçe

Polis mensuplarının yaş hadlerine dair olan 8 Mart 1934 tarih ve 2388 sayılı ve Dahiliye memurlarından bir kısmının yaş hadlerine dair olan 2169 sayılı Kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki 21 . V . 1941 tarih ve 4034 sayılı Kanun, ikinci, birinci ve derece fevki Emniyet Müdürleriyle Emniyet ve Polis Müfettişleri için yaş haddi olarak (60) üçüncü sınıf Emniyet Müdürleri ve bunlara muadil memurlar için (58) dördüncü sınıf Emniyet Müdürleri için (56), Emniyet Âmirleriyle bu derecedeki Emniyet Müfettiş muavinleri için (55), Komiser sınıfı için (53), yaşı son had olarak kabul etmiş bulunmaktadır.

Bu yaş tahdidinde Polis vazifelerinin ağırlığı ve yıpratıcılığı göz önünde bulundurularak polis memurlarının gençliği ve zindeliği esas kabul edilmiş ise de yılların verdiği tecrübelerden anlaşılmıştır ki, bu mesleğin fiili vazifeleriyle uğraşan bizzat Polis memurlarıdır. Bunların genç ve zinde olmaları Polis görevinin daha süratli ve daha emin görülmesinde fayda sağlamaktadır. Bu bakımdan değiştirme tasarısında Polis memurları hakkındaki eski hüküm aynen ipka edilmiştir.

Komiserlerden itibaren Âmir sınıfına gelince, bunlar mütat olarak nokta, devriye, karakol merkez halinde dağılmış olarak vezife gören Polis kuvvetini merkezlerden sevk ve idare etmekle görevli bulduklarından bunlar da bilhassa bilgi, tecrübe ve ihtisas gibi unsurlar ön plâna geçmektedir.

Emniyet Müdürlerinin sınıfları ne olursa olsun görev, yetki, sorumluluk bakımlarından aralarında hiç bir fark yoktur. Vazife bakımından tamamen birbirinin aynı olan bu hizmet mensuplarından bir kısmının (56), bir kısmının (58), diğer bir kısmının (60) yaşında, yaş haddine uğramaları Adalet ve hakkaniyet kaidelerine uygun görülmemekte ve yüksek sınıf kadrolarının pek dar olması dolayısıyla aşağı derecelerdeki meslek mensuplarının sevk ve yagretini kırmaktadır.

Zabıta hizmetinde sevk ve idare uzuvları için her şeyden evvel meslekî bilgi, tecrübe ve ihtisas birinci derecede aranması gerekli şartlardandır.

Zabıta Âmirlerinin hizmet yılları arttıkça tecrübe ve hâdiseler üzerindeki görüş kabiliyetleri de o nispette artmakta ve bu suretle mesleğe daha çok faydalı ve vücutlarından daha fazla istifade edilir birer unsur haline gelmektedirler.

Tam vücutlarından istifade edileceği bir sırada yukarıda arz edilen kanunlar dolayısıyla yaş haddine uğramakta, kendilerinden beklenen randıman temin edilememektedir.

Nitekim mevzu bahis kanunlardan birisi (7) diğeri (13) yıl tatbik edilmiş ve bu tatbikat dolayısıyla yaş haddine uğramış tecrübeli ve bilgili memurların yerlerini aynı ihtisas ve tecrübeye memurla doldurmak, bazen kaabil olamamış yahut müşkülâtle bu boşluklar kapatılabilmıştır. Bu yüzden Emniyet Teşkilâtı zaman zaman zor duruma düşmüştür.

Fiilî vaziyette 3201 sayılı Emniyet Kanununun 96 ne maddesine dayanılarak ifası Emniyet Genel Müdürlüğüne ait bir iş dolayısıyla memurun aylığı ve derecesi düşünülmeden, icabı halinde birinci derecedeki bir Emniyet Müdürünün veya üst derecedeki bir Âmirin işgal ettiği makamı daha aşağı derecedeki bir Emniyet Müdürü veya mensubu işgal etmektedir.

Bundan başka memurların kanuni sürelerini doldurdukları halde kadro darlığı yüzünden terfi ettirilip dah yukarı derecelere çıkarılmıyan ve fakat ehliyet ve kabiliyetleri üst derece aylığı almaya kâfi görülen memurlar üst derece aylığı almakta iseler de kadrolarını işgal edemedikleri cihetle terfi etmiş sayılmamaktadırlar. Nitekim (60) lira aylık alan üçüncü sınıf bir Emniyet Müdürü kadro darlığı yüzünden ikinci ve hattâ birinci sınıf Emniyet Müdürü aylığı alan (70) ve (80) lirayı fiilen almakta oldukları halde fiilî kadrolarına terfi ettirilememektedirler.

Harcırah ve Tekaüd Kanunlarına göre alınmakta olan üst derece aylığı müktesep bir hak olarak telakki edilip ve bu suretle muamele yapılmamakta olduğu halde yukarı kadroyu işgal etmediği için üçüncü sınıf bir Emniyet Müdürünün (56) yaşında ve üst derece aylığı olarak (35) lirayı alan bir Komiser Muavinin (53) yaşında yaş haddi dolayısıyla tekaüde sevk edilmeleri 4598 sayılı Kanunun ruhuna da aykırı düşmektedir.

Devletçe her yıl ağır masraflar kabulü suretiyle Polis Okullarında, Polis Enstitüsünde ve lüzumu halinde mahallerinde açılan kurslarla devamlı olarak yetiştirilen ve bu suretle meslekî bilgi ve tecrübeleri her zaman ve her vesile ile arttırılmaya çalışan Emniyet Âmirleri, Komiser sınıfı memurları (Başkomiser, Komiser ve Komiser muavinleri) için de yukarıda Emniyet Müdürleri ve muavinleri hakkında serdedilen mucip sebeplerle mülâhazaların hepsi aynen vârit bulunmaktadır.

Bu kanun zabıta kadrosunda vücutlarından meslekî bilgi ve tecrübelerinden faydalanılacak unsurların gününden evvel ve tam verimli zamanlarında meslekten ayrılmamalarını mümkün kılacaktır.

Esasen; mevcut yaş hadleriyle tasarıda teklif edilen yeni yaş hadleri arasında da iki üç yıl gibi az bir fark mevcut bulunmakta ve diğer devlet memurları hakkındaki yaş hadlerine mütedair kanun hükümlerine de aykırı görülmemektedir.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/214

Karar No. 38

13 . VI . 1947

Yüksek Başkanlığa

Polis memurlarının yaş haddine dair olan 2388 sayılı Kanunun 1 ne maddesinin değiştirilmesi hakkında ki İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise su-

nulması kararlaştırılan kanun tasarısı Komisyonumuza havale olunmakla İçişleri Bakanı huzuruyla incelendi.

Hükümet gerekçesinde gösterilen sebepler Ko-

misyonumuzca da tamamen vârit görülmekle beraber maddelerin müzakeresinde 1 nei maddeye dâhil polis hizmetine mensup muhtelif katagoriler için gösterilen yaş hadlerinden polis memurlarından gayrisinin 2, 3, 4 sene farkla artırıldığı halde polis memurlarının yaş haddi yine eskisi gibi 50 yıl üzerinde bırakıldığı görülmüş ve içinde bulunduğumuz şartlara göre meslekteki rüşuh ve tecrübeleri Devletçe değerli görülmek iktiza eden polis memurlarımızın bu yaşta emekliye ayrılıp yerlerine gençlerden bugünün istihdam şartlarına göre mesleke rağbet edecek matlûp vasfı haiz kimseler bulunamayacağı düşünülerek gerek memur statüsünün gerek yeni Tekaüt Kanununun ve gerek polis mesleki ile ilgili gençlerin alâkasını cazip mevzuatın yürürlüğe girmesine değin meslekin bu mücerrep elemanlarının bir müddet daha istihdam-

larını sağlayabilmek üzere polis memurlarının yaş haddinin de 52 ye çıkarılması oybirliğiyle uygun görülmüş 2, 3, 4, nei maddeler aynen kabul edilmiş olmakla beraber ivedilikle müzakere edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko. Başkanı	Başkan V.	Sözeü
Tekirdağ	Çoruh	Kars
Bulunmadı.	A. Tüzün	A. Eyidoğan
Kâtip		
İsparta	Antalya	Bahkesir
S. Köksal	R. Kaplan	F. Tiritioğlu
Bolu	Çanakkale	Çorum
H. Ş. Adal	Dr. N. Çitakoğlu	S. Karafakioğlu
Giresun	Kocaeli	Konya
E. Dizdar	C. Aksu	Ş. Ergun
Tokad.		
A. G. Pekel		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Polis mensuplarının yaş hadlerine dair olan 2388 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Polis mensuplarının yaş hadlerine dair olan 2388 sayılı Kanunun 1 nei maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Yaş haddi

A) Her derece Emniyet Müdürleri, Emniyet ve Polis Müfettişleri	60
B) Emniyet Müfettiş Muavinleri, Emniyet Âmirleri	58
C) Komiser sınıfı, memurlar (Başkomiserler, Komiserler, Komiser Muavini)	56
D) Polis memurları	50

MADDE 2. — Dahiliye memurlarından bir kısmının tahdidisilerine dair olan 2169 sayılı Kanunun 2 nei maddesinin değiştirilmesi hakkındaki 4034 sayılı Kanunun bu kanuna aykırı hükümleri kaldırılmıştır.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Polis memurlarının yaş hadlerine dair olan 2388 sayılı Kanunun 1 nei maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Polis memurlarının yaş hadlerine dair olan 2388 sayılı Kanunun 1 nei maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Yaş haddi

A) Her derece emniyet müdürleri, emniyet ve polis müfettişleri	60
B) Emniyet müfettiş muavinleri, emniyet âmirleri	58
C) Komiser sınıfı memurlar (Başkomiser, komiser, komiser muavini)	56
D) Polis memurları	52

MADDE 2. — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

Başbakan <i>B. Peker</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>M. Ökmen</i>
Devlet Bakanı <i>M. A. Renda</i>	Adalet Bakanı
Millî Savunma Bakanı <i>C. C. Toydemir</i>	İçişleri Bakanı <i>Ş. Sökmensüer</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı <i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Reşat Ş. Sırer</i>	Bayındırlık Bakanı <i>C. K. İncedayı</i>
Ekonomi Bakanı <i>T. B. Balta</i>	Sağlık ve Sosyal Y. Bakanı <i>Dr. B. Ue</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>T. Coşkan</i>	Tarım Bakanı <i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Koçak</i>	Ticaret Bakanı <i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı <i>Dr. S. İrmak</i>	

MADDE 3. — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 4. — Hükümetin teklifi aynen.